

Förslag till beslut om Progress mikrofinansieringsinstrument

Arbetsmarknadsdepartementet

2009-07-28

Dokumentbeteckning

KOM(2009) 333

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av ett EU-instrument för mikrokrediter för sysselsättning och social inkludering (Progress-instrument för mikrokrediter)

KOM(2009) 340

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1672/2006/EG om inrättandet av ett gemenskapsprogram för sysselsättning och social solidaritet - Progress

Sammanfattning

Som ett led i Europeiska kommissionens strävan att utveckla mikrofinansieringen i EU och som ett led i kommissionens hantering av den finansiella och ekonomiska krisens effekter på sysselsättning och social sammanhållning, presenterade kommissionen den 2 juli 2009 ett förslag till inrättandet av ett nytt mikrofinansieringsinstrument för sysselsättning och social delaktighet. Kommissionen presenterade samtidigt ett förslag till beslut om ändring av Progress-beslutet i syfte att reallokera de för det nya instrumentet nödvändiga medlen.

Instrumentet föreslås få en budget på 100 miljoner euro genom omprioriteringar inom existerande budgetram och beräknas leda till att över 500 miljoner euro mobiliseras i ett gemensamt initiativ från de internationella finansinstitutionerna för att kanalisera mikrofinansiering till; mikroföretag i den sociala ekonomin, personer ur missgynnade grupper som vill starta eller utveckla företag, och personer som riskerar att bli eller har blivit av med jobbet som vill starta ett eget.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag från den 2 juli 2009 om inrättandet av ett nytt instrument för mikrokrediter vars målsättning är att främja jobbskapande och mer inkluderande arbetsmarknader i EU.

2008/09:FPM143

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I december 2007 presenterade kommissionen meddelandet *Europeiskt initiativ för mikrokrediter för att främja tillväxt och sysselsättning*. I meddelandet konstaterar kommissionen att efterfrågan på mikrokrediter ökar i EU och att dessa är betydelsefulla för att främja egenföretagande och utveckling av mikroföretag. Vidare påpekas vikten av främjandet av mikrokrediter för mikroföretag och mindre gynnade personer. Som ett led i att stärka mikrokreditgivning inom EU skapade kommissionen och Europeiska investeringsbanken initiativet JASMINE 2008 vars syfte är att stödja utvecklingen av mikrofinansieringsinstitut i medlemsstaterna och regioner. Europaparlamentet efterfrågade i sin resolution från den 24 mars 2009 att kommissionen ytterligare stärker sina ansträngningar i utvecklandet av mikrokrediter och gav extra finansiellt stöd åt JASMINE.

Som en uppföljning till EU:s hantering av krisens effekter på sysselsättning, presenterade kommissionen den 3 juni 2009 meddelandet "Ett gemensamt åtagande för Sysselsättning". I meddelandet betonar kommissionen behovet av att ge en ny chans åt de arbetslösa och underlätta entreprenörskap för Europas svagaste grupper och aviserar ett förslag till nytt mikrofinansieringsinstrument.

Den 2 juli 2009 presenterade kommissionen förslagen till beslut för inrättandet av ett nytt instrument för mikrokrediter.

1.2 Förslagets innehåll

Förslag till beslut om inrättandet av ett nytt mikrofinansieringsinstrument

Enligt förslaget ska ett nytt mikrofinansieringsinstrument inrättas i syfte att underlätta mikrokreditgivning till; mikroföretag i den sociala ekonomin, personer ur missgynnade grupper som vill starta eller utveckla företag, och personer som riskerar att bli eller har blivit av med jobbet som vill starta ett eget.

Kommissionen föreslår att budgeten för den nya instrument uppgår till 100 miljoner euro totalt under perioden 2010–2013. Medlen fördelas jämnt över dessa fyra år. En procent av totalbeloppet reserveras för administrativa kostnader, dvs. genomförandeåtgärder. Kommissionen ska hantera genomförandeåtgärderna. Efter instrumentets upphörande ska kvarvarande medel återföras till gemenskapsbudgeten.

Kommissionen ska vara ansvarig för ”mikrofinansieringsinstrumentet” men i genomförandet av insatserna ska kommissionen ingå avtal med internationella finansiella institutioner och i synnerhet Europeiska Investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden (EIF). Det är den internationella institutionen som i sin tur ska teckna skriftliga avtal med den offentliga eller privata mikrofinansieringsaktören enligt vissa villkor som bl.a. beaktar kravet på årlig rapportering. Återbetalningar från nationella mikrofinansieringsaktörer till de internationella finansiella institutionerna ska kunna återinvesteras i samma insatser under en period på sex år. Genom att instrumentet är gemensamt från de internationella finansinstitutionerna förväntar sig kommissionen att de avsatta medlen om 100 miljoner euro växlas upp till 500 miljoner euro.

De nationella mikrofinansieringsaktörerna kommer erbjudas olika finansieringsprodukter. Garantier och riskdelningsinstrument, aktierelaterade instrument (aktiekapital) och låneinstrument (lånekapital) föreslås utgöra finansieringsformerna.

Årliga rapporter föreslås tas fram liksom en halvtidsutvärdering fyra år efter instrumentets start. En slutlig utvärdering kommer att presenteras senast ett år efter det att mandatet till de internationella finansinstitutionerna slutat gälla.

Förslaget till nytt instrument som syftar till att komplettera existerande europeiska mikrokreditinstrument och initiativ (så som CIP, JERMIE och JASMINE), ska inte medföra någon förvaltningsbörda på medlemsstaterna och ska komplettera befintliga nationella system.

Förslag till beslut om ändring av Progress-beslutet

I syfte att möjliggöra reallokeringen av de för det nya instrumentet nödvändiga medlen om 100 miljoner euro, presenterade kommissionen den 2 juli 2009 ett förslag till beslut om ändring av budgeten i Progress-beslutet (Europaparlamentets och rådets beslut nr 1672/2006/EG av den 24 oktober 2006 om inrättande av ett gemenskapsprogram för sysselsättning och social solidaritet). Förslaget innebär rent konkret att Progress rambudget för perioden 2007–2013 minskas från nuvarande 743 250 000 euro till 643 250 000 euro.

Förslaget bedöms i nuläget inte ha några direkta effekter på svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionens förslag skulle som det presenterats inte få några direkta implikationer på EU:s budget utöver föreslagen reallokering och skulle därmed ej heller påverka Sveriges statsbudget via avgiften till EU.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag från den 2 juli 2009 om inrättandet av ett nytt instrument för mikrokrediter vars målsättning är att främja jobbskapande och mer inkluderande arbetsmarknader i EU.

Regeringen övergripande inställning till mikrokrediter är positiv eftersom dessa har visat sig ha en positiv effekt på entreprenörskap och företagande. Detta har i sin tur en positiv effekt jobbskapande och kan bidra till att EU får mer inkluderande arbetsmarknader. Regeringen ser positivt på att resurserna i förslaget används för finansieringsinsatser som förväntas återbetalas av mottagaren.

Regeringen har inga invändningar i sak emot förslaget om att minska Progress-programmets budget då reallokeringen av medel inom gemenskapsbudgeten inte förväntas påverka gemenskapsprogrammets måluppfyllelse negativt.

I behandlingen av förslaget anser regeringen det vara viktigt att värna om principen om ett rationellt utnyttjande av unionens resurser samt att säkerställa att förslagets konsekvenser belyses.

Som ordföranden i EU:s ministerråd avser regeringen att arbeta konstruktivt med alla berörda institutioner i behandlingen av förslaget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu ej kända.

Kommissionens ståndpunkt framgår av förslaget. Det är ännu inte känt vad övriga institutioner anser om förslaget.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

-

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen anger artikel 159 som rättslig grund för förslaget till beslut om inrättandet av det nya mikrofinansieringsinstrumentet. Artikel 159 (3) ger rådet möjlighet att vidta åtgärder, i enlighet med förfarandet under artikel 251 och efter att ha konsulterat Ekonomiska och Sociala Kommittén och Regionkommittén, om specifika åtgärder visats sig nödvändiga utanför strukturfonderna och utan nackdel för åtgärder beslutade inom ramverken för andra gemenskapsstöd.

Vad avser förslaget till ändring i Progress-beslutet anges artiklarna 13(2), 129, 137(2) (a) som rättslig grund. Behandlas enligt förfarande som anges i artikel 251 i fördraget.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen anger att endast genom ett europeiskt initiativ kan en tillräckligt snabb och storskalig insats vidtas för att möta den ökade efterfrågan på mikrokrediter för dem som behöver dem mest i kristider. Regeringen har ingen invändning mot bedömningen i fråga om förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslagen är föremål för behandling i rådsarbetsgruppen för sociala frågor och i Europaparlamentet under det svenska ordförandeskapet.

Mikrolån/Mikroföretag: Med stöd av kommissionens rekommendation 2003/361/EG per den 6 maj 2003 anges följande. Mikrolån anges som lån upp till 25 000 euro. Mikroföretag är företag som anställer mindre än 10 personer, egenföretagare inkluderat. Mikroföretagets årliga omsättning och/eller balansräkning inte överstiger 2 miljoner euro.

EIB: Europeiska investeringsbanken är EU:s finansieringsinstitut. Banken lånar upp kapital på marknaden som den sedan lånar ut till förmånliga villkor för att finansiera projekt som är betydelsefulla för unionen.

EIF: Europeiska investeringsfonden. EIF tillhandahåller riskkapital för små och medelstora företag, främst nystartade och teknikorienterade företag. Fonden ställer dessutom garantier till förfogande för att täcka finansinstitutens (t.ex. bankernas) lån till små och medelstora företag. EIF är inte något låneinstitut, och ger alltså varken lån eller subventioner till företag eller gör några direktinvesteringar i dem. I stället samarbetar EIF med banker och andra finansinstitut. Fonden använder antingen sina egna medel eller medel som har ställts till förfogande från EIB eller EU.

CIP: Competitiveness and Innovation Framework Programme. CIP stöder åtgärder för konkurrenskraft och innovation i EU, särskilt inom informationsteknik, miljövänlig teknik och förnybar energi. Innehåller bl.a. garantiinstrumentet för små och medelstora företag (SMEG), som erbjuder lånegarantier för att uppmuntra banker att ge lån till små och medelstora företag, tex. i form av mikrokrediter.

JEREMIE: Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises. Initiativ inom ramen för EU:s strukturfonder som möjliggör fondering av regionalfondsresurser för utlånings- och investeringsändamål riktade till små och medelstora företag.

JASMINE: Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe. Initiativ av Kommissionen och EIF som kompletterar JEREMIE-initiativet. Syftet är att utveckla tillgången på mikrokrediter i Europa genom att ge mikrofinansieringsinstitut teknisk assistans och genom att finansiera aktiviteter utförda av finansiella institut som inte är banker.

